Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 39 FRIDAY, FEBRUARY 27 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЛЮТОГО 1998 р. Ч. 39 РІК CV

ЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР З МОСКВОЮ ЗАГРОЖУЄ СУВЕРЕНІТЕТОВІ УКРАЇНИ

Київ. — Характеризуючи проєкт договору між Україною і Росією про економічне співробітництво, голова економічної ради партії „Реформи і порядок" Сергій Терьохін сказав, що „Україна стоїть під загрозою втрати власного суверенітету", повідомила 24-го лютого УНІАР.

Виступаючи на пресконференції депутат Верховної Ради України повідомив, що цей документ отримано від російських колеґ, близьких до урядових кіл Россії. Договір мав підписати Президент Леонід Кучма під час своєї візити до Москви 26-27-го лютого.

За словами С. Терьохіна, у заходах щодо здійснення договору містяться доручення про підготову угод про створення єдиного бюджетового, податкового простору, валютного, фондового та майнового ринків. А також доручення з випрацювання угод суто військово-політичних: взаємне використання систем протиракетного наведення та оборони, використання повітряного простору України.

На думку С. Терьохіна, зміст договору не відповідає назві „про співробітництво" і стосується вирішення військових та політичних питань. За його словами, аналіза цього документу свідчить про наміри здійснити швидку „білорусизацію" України і передати українську економіку у власність кремлівських „нових русскіх".

Напередодні візити Президента України до Москви київська газета „День" написала, що „завтра Л. Кучма їде здавати Україну".

Москва намагається заволодіти підприємствами України

Київ. — Росія хоче придбати акції найбільш прибуткових українських підприємств в обмін на частинне погашення боргу України за ґаз, повідомили засоби масової інформації.

Виступаючи 24-го лютого в Москві перед представниками енерґетичної ґалузі, перший віцепрем'єр Росії Боріс Нємцов сказав, що якщо Україна не має грошей, то хай розплачується своєю власністю.

Київ заборгував Росії за ґаз понад 1.2 блн. дол. Питання це має обговорювати українська делеґація 5-го березня під час візити до Москви.

Україна щороку споживає 52-53 блн. кубометрів російського ґазу — найбільше від будь-якої іншої країни. Ще 120 блн. кубометрів цього палива проходить територією України в Західню Европу.

Б. Нємцов заявив, що Москва починає втрачати терпеливість у зв'язку з неспроможністю України погасити свій борг. Досі Київ розплачувався переважно сталевими трубами, енерґетичним обладнанням, хемікаліями і сільсько-господарськими продуктами.

Того самого дня віцепрем'єр Росії Яков Урінсон, який перебував у Києві на переговорах, сказав, що Москва братиме активну участь у приватизації українських енерґетичних підприємств. Російські підприємці вже претендують на шість нафтоочисних підприємств України, резервуари для зберігання ґазу, трубопроводи і сталеварні заводи.

Депутат Верховної Ради України Сергій Терьохін сказав, що передача ключових підприємств України в руки „нових русскіх" загрожує національній безпеці України.

В Індонезії панує хаос

Джакарта, Індонезія. — Цією 200-мільйоновою країною Південно-східньої Азії котиться хвиля бунтів. На сьогоднішній день безпорядки панують щонайменше у 15 містах індонезійського архіпелаґу. Головною причиною масових протестів є високі ціни на харчі, яких, до того ж, з кожним днем все тяжче купити. В останній тиждень з крамниць практично зникла мука, макаронні вироби, цукор, олія.

Гнів простих індонезійців спрямований переважно проти торгівців, а майже всю торгівлю в країні контролюють етнічні китайці. Усіх їх в Індонезії не більше, як три відсотки, однак вони зуміли прибрати до своїх рук всю комерційну ділянку.

Дуже напружена ситуація панує у столиці, де демонстранти заблькували район центрального проспекту. Вони вимагають негайної резиґнації президента Сугарто.

Індонезійська економіка фактично паралізована, бо ще від липня минулого року триває фінансова криза. Відтоді дійшло до того, що замість одного доляра в день робітник став діставати 30 центів. Цукор і мука подорожчали більш ніж у 10 разів.

Крім усього, в Індонезія протягом двох останніх років зазнала сильних посух і катастрофічного неврожаю рижу — головного продукту харчування. Міжнародний валютний фонд надав Індонезії багатобільйонові кредити, однак домігся, щоб з метою оздоровлення економіки держава закрила тисячі дрібних і середніх нерентабельних підприємств. У висліді лише в самій столиці число безробітних збільшилося на 2 мільйони.

В березні в Індонезії відбудуться президентські вибори, однак спостерігачі передбачають, що Сугарто, який править країною вже понад 30 літ, далі залишиться на своєму пості. Народні бунти можуть виявитися йому навіть на руку, бо країна стоїть перед необхідністю запровадження надзвичайного стану, а це позбавить індонезійську оліґархію потреби звітувати перед МВФ і дозволить зберегти свою контролю над економікою.

Сен. Т. Лотт критикує договір ООН з Іраком

Вашінґтон. — У середу, 25-го лютого, республіканський керівник Сенату переконував президента Билла Клінтона відкинути договір Організації Об'єднаних націй з Іраком.

Сенатор Трент Лотт з Місcіссіппі обвинуватив Уряд президента Б. Клінтона у капітуляції перед іракським президентом Саддамом Гуссейном і у передачі своєї закордонної політики в руки такого сумнівного посередника, як генерального секретаря ООН Кофі Аннана. У своєму виступі в Сенаті Т. Лотт намагався переконувати, що ще не є зовсім запізно відкинути згаданий договір і цим своїм закликом підкреслив виникаючий з цього приводу розподіл серед своїх республіканських однопартійців.

На пресовій конференції у Капітолю, Меделин Олбрайт, секретар Державного департаменту, відкинула критику Т. Лотта і підкреслила, що головною точкою договору є питання чи дотримає С. Гуссейн свої обіцянки та дозволить інспекторам на вільний і беззастережний доступ до всіх запідозрілих приміщень-сховків по цілій країні.

Крім того, вона підкреслила, що тепер не є пора критикувати ООН, а договір про який мова є корисним і потребує точного пояснення. Одначе запорукою буде тільки швидке його випробування та потвердження, отже процес його здійснення продовжується. Вияснюючи справу призначення дипломатів для спостереження праці інспекторів М. Олбрайт сказала, що вони будуть тільки спостеріґачами, а спеціяльна комісія ООН дальше відповідатиме та контролюватиме працю.

Джеймс Рубін, речник Державного департаменту, додатково підкреслив, що „ дипломати будуть супроводжати, дипломати будуть спостерігати, але дипломати не будуть перевіряти, це будуть робити професійні експерти".

Всі сторони є однозгідні, що стан поготівля в Перській затоці слід втримувати.

С. Тигипко передбачає стабілізацію гривні

Київ. — 24-го лютого віцепрем'єр Сергій Тигипко заявив, що гривня, яка останнім часом постійно падає, устабілізується, як тільки надійдуть гроші, вторговані на недавньому продажу европейської облігації, повідомили засоби масової інформації.

За останній місяць гривня знецінилася на 8 копійок і 24-го лютого її курс був 1.99 гривні за один доляр. С. Тигипко припустив, що падіння сповільниться, але разом з тим зауважив, що тепер в Україну тверда валюта не надходить.

Як уже інформовано, Україна успішно випустила облігацію на суму 750 марок. Гроші ці, конвертовані у доляри, мали надійти в Україну 26-го лютого.

За словами віцепрем'єра, гроші ці будуть базою для сповільнення падіння гривні і навіть для її зміцнення.

Відбулася християнська асамблея

Київ. — Тут 17-18-го лютого відбулася міжнародна християнська асамблея під назвою "Пам'ятаймо слова Господа нашого Ісуса Христа: ,Заповідь нову даю вам, щоб ви любили одне одного'." Це — слова Ісуса Христа, які записав Іван Богослов у 13-ій главі 34-го вірша.

В інтерв'ю для "Української Газети" Патріярх УПЦ КП Філарет повідомив, що асамблею проведено в рамках підготови до 2000-річчя Різдва Христового. За словами Патріярха, "Різдво Христове — це не є народження Ісуса Христа. Це прихід, пришестя у світ Сина Божого, тобто Сина Творця, який створив Всесвіт, і відтоді Син Божий став одним із трьох ликів Святої Трійці, з'єднавшись із людською природою".

Завдання асамблеї — допомогти зрозуміти навіщо Ісус Христос народився, навіщо прийшов Син Божий на Землю та як людям далі жити.

В ході асамблеї відбулося сім конференцій "за круглим столом" на такі теми: "Проблема духовности на зломі другого і третього тисячоліть", в ході якої наголошувалося на необхідності піднесення духовних цінностей, які мають бути на першому місці в житті людини, інакше людство самознищиться; "Церква, держава та проблеми єдности українського православ'я", в ході якої ішлося про необхідність об'єднання всіх православних у єдину Українську Православну Церкву, яка сприятиме утвердженню української держави; "Вплив християнства на розвиток української культури", в ході якої охоплено такі сфери національної культури як архітектура, музика, образотворче мистецтво, література, право та інші; "Церква і сім'я, як основа здорового суспільства та проблемні питання християнського виховання дітей і молоді", в ході якої йлося про те, що для створення міцної сім'ї самих матеріяльних умов мало: має бути любов, виховання чесности, працьовитости і віра в Бога; "Роля Церкви в процесі українського державотворення", в ході якої наголошено, що всі держави при створенні мали в основі духовні цінності, а носієм їх була і є Церква; "Проблема перекладу Святого Письма і богослужбових книг", в ході якої обговорено питання з якої мови перекладати на українську, як перекладати, хто має перекладати, який переклад є канонічним і хто контролюватиме цей процес; "Християнство і екологіч-

(Закінчення на стор. 4)

Концерт в пам'ять славного піяніста і педагога Р. Савицького відбудеться у Ню Йорку

Парсиппані, Н. Дж. (Г. Колесса). — Ім'я визначного українського піяніста, педагога й музикознавця Романа Савицького (1907—1960) відоме багатьом поколінням шанувальників мистецтва як в діяспорі, так і в Україні. Крім того, маестро Савицький увійшов в історію нашої культури як організатор Українського Музичного Інституту Америки, яким за межами Галичини продовжив традиції Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові. За словами композитора Миколи Колесси, „за всебічний внесок мистця в українську культуру ім'я Р. Савицького вписане в її історію золотими буквами".

Під час інтерв'ю: Д. Гординська-Каранович (справа), Б. Волянська та Р. Савицький, мол.

У неділю, 8-го березня ц. р., з нагоди 90-річчя від дня народження Р. Савицького Український Музичний Інститут Америки влаштовує святочний концерт у пам'ять свого засновника.

— Імпрезаноситиме характер творчого і людського портрету мистця, — говорить син піяніста Роман Савицький, мол., під час інтерв'ю для нашої газети. — Крім виконання музики улюблених батьком українських композиторів звучатимуть спогади про нього, коментарі музикознавця, як також записи гри батька, зроблені на різних етапах його творчости. Будуть показані прозірки з його життя. Виступлять учні батька, і деякі з них спеціяльно для участи у цьому концерті приїдуть з інших кінців Америки.

Відкриється концерт недавно присланим зі Львова привітанням-звукозаписом від композитора і диригента Миколи Колесси, якого з Р. Савицьким зв'язувала давня дружба. Відбудуться виступи піяністок Дарії Гординської-Каранович, яка гідно продовжує традицію Р. Савицького як Президент УМІА, учениці піяніста Таїси Богданської, віолістки Галини Колесси у супроводі піяністки Оксани Равлюк-Прутеняк, та інших. Як уже згадано, виконання музики українських композиторів переплітатиметься із сценами з життя Р. Савицького, ст., — у прозірках і звукозаписах, серед яких — звукозапис гри і слова мистця під час церемонії з нагоди придбання Філядельфійським відділом УМІА концертового фортепіяну „Стайнвей"(1959) і виконання Р. Савицьким власного твору й музики В. Барвінського та Ф. Ліста. Звучатимуть також уривки з передачі Львівського радіо про Р. Савицького, випущеної в етер у 1990 році; автор передачі — львівська музикознавець Наталія Кашкадамова.

У творчому доробку Романа Савицького, ст., як педагога — не лише виховання кількох поколінь талановитих піяністів, але й велике число композицій для навчання гри на фортепіяні для піяністів різних рівнів. В більшості вони тематично оперті на український фолкльор, що дає змогу ознайомлювати дітей різних національностей з українською музикою.

— Ці композиції Романа Савицького, на мій погляд, мають неабияку вартість — говорить член викладацького складу УМІА Богданна Волянська. — Крім цікаво підібраних п'єс з різним рівнем технічних складностей, автор приділяє увагу їх гармонізації згідно із строгими правилами гармонії (мова про найпростіші композиції для пія-

(Закінчення на стор. 4)

В Україні
(З інформацій УНІАР)

Л. КУЧМА ЗУСТРІВСЯ З ГЕНЕРАЛОМ Б.ГРОМОВИМ

КИЇВ.— Президент України Леонід Кучма 23-го лютого зустрівся з депутатом Державної думи Російської Федерації генерал-полковником Борисом Громовим. Генерал очолює всеросійський громадський рух ветеранів льокальних війн і воєнних конфліктів "Бойове братство". Під час розмови обговорено питання взаємодії між ветеранськими організаціями України і Росії.

ДО ВР ПОДАНО ПРОЄКТ ПРО СКАСУВАННЯ НЕДОТОРКАНОСТИ

КИЇВ. — Народний депутат України Юрій Шаров 23-го лютого офіційно подав до Верховної Ради законопроєкт про скасування недоторканости парляментаристів. На думку Юрія Шарова, необхідність ухвалення такого законопроєкту зумовлено тим, що побудова незалежної правної держави неможлива без дотримання принципу рівности всіх громадян України перед законом. Крім того, вважає депутат, такий закон допоможе уникнути різних правопорушень та зловживань з боку народних депутатів.

НОВИЙ ПРОЄКТ СТУДІЇ "1+1"

КИЇВ.— Перші п'ятірки 16-ох політичних партій України зможуть зустрітися віч-на-віч у новому проєкті студії "1+1" — "Шов 5х5". Його ведучі В'ячеслав Піховщек і Микола Вересень сподіваються, що такий спосіб дебатів політиків допоможе виборцям краще зрозуміти, хто з них чого хоче. Проект "5х5" ітиме на телевізії лише чотири тижні — до виборів. Передбачено вісім програм — двічі на тиждень, замість програм "5-ий кут" і "Табу". Як повідомила Телевізійна служба новин (ТСН), на цей час М. Вересень та В. Піховщек добровільно відмовились від власних програм. У новій програмі встигнуть до виборів взяти участь лише 16 з 30 партійних п'ятірок — по дві у кожній програмі. 23-го лютого відбулося жеребкування, яким визначили, які саме партії та коли зустрінуться в цій програмі. Першими 3-го березня о год. 9:45 вечора зустрінуться п'ятірки списку Соціяльно-ліберального об'єднання "СЛОн" та бльоку "Національний фронт".

ВЕТО НА ЗАКОН ПРО ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма застосував право вето до закону про Фонд Державного Майна України. На думку Президента, низка норм цього документу не відповідає Конституції, базовим законам з питань приватизації. Зокрема, Леонід Кучма вказує на те, що ФДМ слід підпорядкувати Урядові й надати йому право здійснювати контролю за діяльністю цієї організації. Президент України також повернув зі своїми пропозиціями ухвалений Верховною Радою закон про внесення змін до деяких законів щодо виробництва і продажу алькогольних напоїв.

ВІЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ЗОНА

СИМФЕРОПІЛЬ. — Під час науково-практичної конференції "Реґіональні проблеми структурної перебудови економіки", яка відбулася 20-го лютого в Симферополі, відбулася презентація концепції комплексної вільної економічної зони "Крим", яку розробили фахівці Таврійського Інституту Комплексних Соціяльно-Економічних Досліджень і Консалтинґу. Замовником "Кримського проєкту" виступила Верховна Рада і Рада Міністрів Криму. Проект створено. Тепер він потребує лише здійснення, але це вже залежить від самих органів влади. Як відзначали учасники конференції, існуюча законодавча (передусім — податкова) база в Україні не дозволяє з оптимізмом говорити про швидке впровадження проєктів вільних економічних зон. І все ж у Криму вже є позитивний досвід діючої ВЕЗ "Сиваш", проводиться робота з українською владою з метою законодавчого оформлення ВЕЗ у Севастополі, Керчі, Ялті та Чорноморському.

СВЯТКУВАТИМУТЬ ЮВІЛЕЙ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ДЕКЛЯРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

КИЇВ.— На засіданні організаційного комітету з відзначення 50-річчя Універсальної деклярації прав людини, яке відбулося у Міністерстві Юстиції України, обговорювався проєкт програми заходів до ювілею. За словами голови оргкомітету віцепрем'єр-міністра України Валерія Смолія, фінансування цієї програми відбуватиметься, переважно, за рахунок міністерств. Також фінансову підтримку проєкту пообіцяв Координатор системи ООН в Україні Педро Пабльо Вілльянуеве. Програма передбачає проведення національних та міжнародних конференцій, дискусій в радіо і телебаченні та інших заходів, спрямованих на інформування громадськости про Універсальну деклярацію прав людини і її здійснення в Україні. В. Смолій зазначив, що "наше зацікавлення у матеріялізації духу цього документу в Україні дуже велика". В засіданні взяли участь представники міністерств та державних комітетів України, а також представники ООН в Україні.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 24-ГО ЛЮТОГО, в Єрусалимі зрезиґнував зі свого становища керівника Моссаду, ізраїльської розвідчої аґенції, Денні Ятом. Як виглядає, цей крок зробив він під внутрішнім тиском згаданої аґенції за невдалу спробу членів його аґенції зліквідувати в Йорданії минулої осени перебуваючого там палестинського повстанця. Д. Ятом, колишній генерал армії, перебрав керівництво Моссаду в червні 1996 року. У своєму резиґнаційному листі він дальше настоює, що його несправедливо скритикувала урядова комісія, котра досліджувала згаданий невдалий атентат на політичного керівника палестинської ісламської організації Гамас. Тричленна комісія минулого тижня дійшла до висновку, що Д. Ятом „помилився у керуванні згаданої акції" спрямованої на ліквідацію Халеда Мешали в Аммані, столиці Йорданії.

В АМЕРИЦІ

У МІСЦЕВОСТІ АМАРІЛЛО, ТЕК., ведеться судова розправа відомої американської телевізійної акторки і керівника власної телевізійної програми Опри Вінфрі, котру тексаські годувальники худоби звинуватили за неґативні вислови про воловину в 1996 році, коли в Англії шаліла епідемія хворби скаженини корів, що спричинило упадок цін. Адвокати О. Вінфрі у вівторок, 24-го лютого, закінчили оборону своєї клієнтки та звернулися до головуючого судді зовсім відкинути цю судову розправу. Мері Лу Робінсон, суддя Федерального окружного суду, не погодилась з пропозицією оборони. Натомість вона дозволила на коротке свідчення-спростування позивальника та зарядила щоб лава присяжних була присутньою на заключних виступах обидвох сторін.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Деякі роздуми після Нагано

Коли майже на самому початку цьогорічної, вже вісімнадцятої, зимової Олімпіяди в Нагано Олена Петрова, котра захищала честь збірної дружини України як біятлоністка, піднялася на другу сходинку п'єдесталу переможців, мабуть, більшість з нас оптимістично всміхнулася: є ще, мовляв, порох в українських спортових порохівницях! На жаль, радісні сподівання були передчасними: ніхто з українських олімпійців до закінчення цього форуму в Японії не спромігся примножити успіх Олени, і мусимо задоволитися єдиною срібною медалею та, отже, поділеними з Данією у загальному підсумку 18—19–им зайнятими місцями.

Серед понад 70 країн, які брали участь в Олімпіяді, спортова делегація України була однією з найчисельніших: 56 спортовців–змагунів супроводжувала майже 50 тренерів, а також чиновники від спорту та чималий корпус представників засобів масової інформації. Зрозуміло, що успішність виступів спортовців вирішує не кількість членів делеґації, а насамперед якість підготови змагунів. Як переконали нас висліди Олімпіяди, власне якісної підготови українським учасникам змагань забракло, і то забракло відчутно. Не варто б, але, мабуть, потрібно сказати про те, що українська олімпійська дружина з одним "сріблом" виявилася слабенькою і сіренькою на тлі абсолютного переможця, — олімпійської збірної Німеччини з її 29 медалями. З колишніх совєтських республік вдало (третє загальне місце) виступила дружина Росії. І це має своє елементарне пояснення: справді здібніших, добре підготовлених спортовців ця дружина зібрала під свій прапор з усіх післясовєтських країн, в тому числі та не в останню чергу з України, при чому гокеїстів–ренеґатів знайшла в Америці і Канаді. Патріотизм, розуміння свого обов'язку перед батьківщиною заступила російська "ковбаса" — ковбаса, якої українці, мабуть, вже ніколи не найдуться. Очевидно, нарікання на слабу фінансову базу українського спорту мають під собою ґрунт. Але ж згадувана Олена Петрова таки завоювала срібну медалю і таки стала другою на Олімпіяді. Що ж завадило її товаришам додати до української олімпійської скрбнички ще бодай трохи? Хіба й справді виною всьому є тільки економічна скрута в Україні? Мабуть, ні. Попри те, навіть, що чуємо постійні жалі на все і вся, далеко не все й не завжди вирішують гроші та з ними пов'язані блага.

Сумно згадувати отут хочби й справжню в зовсім ще недавньому минулому нашу героїню Оксану Баюл, але власне її спортова доля — з отим стрімким злетом і не менш стрімким падінням — найхарактерніше, мабуть, підтвердження сказаного вище. Ніхто, певно, не забув, скільки тепла українському серцю приніс блискучий Оксанин виступ на минулій Олімпіяді в Норвегії; у багатьох свідків цієї великої події в спортовому житті України на очах були сльози радости чи й гордости за Оксану та Україну, яка виростила та вивела на світовий обрій свою славну дочку. Щасливих сліз не ховала й олімпійська чемпіонка. Дай, Господи, помилитися, але виглядає, що то могли бути сльози в стресі очікування грубих грошей переможниці Ігор. Підставою для подібного припущення є події, які незабаром закрутилися навколо олімпійської чемпіонки та про які таки нагадувати не будемо, поскільки кожен їх добре мав би пам'ятати. І ми, ті, які складали юній героїні хвальні оди, вкоротці соромилися за це навіть на одинці зі собою. Цьогорічна олімпійська чемпіонка, американка Тара Ліпінска ззовні дуже подібна до Оксани Баюл. Тим сумніший викликало це спогад. Але й не менше подібна до Баюл російська фігурна ковзанярка Грищук, не бажаючи асоціяцій з Баюл, змінила ім'я з Оксани на Пашу.

Але повернемося до того, що не в грошах тільки справа. Вони, як бачимо (особливо ж, як приходить їх багато й раптово) можуть серйозно й пошкодити, як це бачимо на прикладі спортової долі О. Баюл. Доводиться далі чути обурені голоси: ми, мовляв, так тебе, Оксано, любили, так вболівали за тебе, а ти взяла й отак нас підвела! Звичайно, в конкретному випадку запаморочення О.Баюл від успіху, слави та грошей було таким сильним, що перебороти його дівчаткові–сироті не вдалося. Але, зрештою, хіба не приємно, що Україна надбала ще одного, напротивагу багатьом мафійовикам, чесного мільйонера в особі Оксани? Хай, як мовиться, Бог помагає та на користь буде.

Гнітючі думки, однак, приходять, коли бачиш на вершині когось іншого, що так подібний до твого кумира...

Мирослав Семчишин

ВЛАДА НЕ СПРИЯЄ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

На жаль, годі прийти до іншого висновку, ознайомившись останнім часом з деякими офіційними документами, заявами, редакційними статтями чи коментарями рядових читачів преси в Україні. Коротко: питання дійсного стану, в якому опинилась українська мова як державна, питання — як здійснюється 10-ту статтю Конституції України і які результати дотеперішньої праці Президентської Ради мовної політики (РМП), покликаної для вироблення своєрідних механізмів, що мали б перевести українську мову на дійсно державну? Все це перебуває в спектрі уваги широких громадських кіл як в Україні, так і в діяспорі, і викликує неспокій.

Чому перспективи все ще непевні?

Уважно слідкуючи за різновидами цього складного процесу терапії, яку щодо державності української мови мав би здійснювати Уряд з усім своїм апаратом, приходимо до сумного висновку, що з державною мовою в Україні — зле, і перспективи все ще непевні.

На серйозність проблеми вказує хоч би й той факт, що в обороні мови об'єднано і рішуче виступила група українських депутатів-патріотів — з категоричною вимогою змінити дотеперішній курс мовної політики Уряду. 38 парляментаристів, репрезентуючи 16 політичних партій, звернулись до Президента Кучми з заявою, а її провідною думкою було: українська мова повинна стати справді державною. Заява розкриває увесь трагізм становища, у якому опинилася українська мова, хоч 10-та стаття Конституції узаконює її у статусі державної. А на ділі, читаємо у заяві, „їй загрожує космополітична державна політика Уряду і всіх його клітин, що грубо нехтує належними їй правами. Українська мова витісняється з преси і з багатьох інших форм суспільного життя. До того ж, у Верховній Раді мовне питання є найбільш конфронтаційне. За таких обставин українській державі в сьомому році її існування загрожує русифікація і денаціоналізація українців, та перетворення України у ще одну російську державу...".

Своєрідним відгуком на заяву депутатів-патріотів появилась у тому ж часі на сторінках „Вечірнього Києва" стаття Є. Голібардова п. з. „Міністерство освіти повинно визначитись. Кого виховуємо? Патріотів України, чи антиукраїнських колаборантів?!". „Чим національно свідоміше громадянство, — читаємо, — тим більше сатаніють ті, що намагаються завалити українську державність".

Не випадково Є. Голібардов взяв під обстріл міністерство освіти, бо про що йшлося: в той день (28-го січня), коли патріотична громадськість України відзначала 80-ліття Крутянського чину, геройства київських юнаків, за зарядом міністра М. З. Згуровського школярі України мусіли відзначати пам'ять російського письменника М. Пруншвіна... Коментарі тут зайві, міністер освіти Згуровський як бачимо, вже „визначився"...

На відтинку друкованого слова ситуація все далі погіршується. Коли в червні минулого року ми інформували, що тираж російськомовної преси в Україні у сім разів більший, ніж україномовної, то за останніми даними в самому тільки Києві прийшло до появи кількох нових російськомовних періодиків („Городская", „Метро") роздають безплатно „Гражданін", „Столічную газєту", „Сєгодня". Ось як подрізується крила українській пресі, що має не тільки інформувати, але й виховувати громадян України. В цитованій заяві її автори звертаються до Президента з закликом подати руку українській періодиці і застосувати ліцензійні і податкові вимоги, та таким чином зменшити вплив російськомовної преси на українській землі.

А ось ще кілька інформацій з цієї ж ділянки, з Донбасу. У часописі „Донеччина" (виходить двічі в тиждень) читаємо: з загальної суми 507 друкованих у 1997 році видань, всього шоста частина була українською мовою; 306 видань виходить російською мовою, а тільки 41 — українською.

А що вже говорити про майже вповні зрусифікований Харків. Про те, як насправді теперішній Уряд України і ввесь його чиновницький апарат ставляться до української мови як державної, пише у „Вечірньому Києві" доктор філософських наук Ігор Набитович. Там читаємо: величезна армія чиновників-державних урядовців послуговується, навіть на роботі, не державною мовою, а мовою учорашнього окупанта і кількасотлітнього поневолювача... Значна частина депутатів теж виступає на „общепонятном язике", а російські шовіністи брутально зневажають наш народ. Виникає питання: як можуть україноненависники бути при владі в Україні та вирішувати долю української нації?

А що ж гарант Конституції?

На жаль, гарант Конституції — Президент у даному питанні ще чітко не визначився, а що гірше — за його ж поправкою до закону про вибори, кандидат в народні депутати не зобов'язаний володіти українською мовою.

Цей політичний аспект стану, у якому опинилася українська мова як державна, прокоментував у своєму виступі депутат Верховної Ради і директор Інституту Української Літератури Академії Наук Микола Жулинський. Виступаючи як головний промовець на престижевій правописній конференції у Києві у грудні минулого року, він (цитуємо за статтею А. Гумецької в „Свободі") підкреслив консолідуючу ролю мови як державної, але сказав, що ця роля „буде тоді ефективною, якщо авторитет і функції української мови будуть послідовно узгоджуватися з волею і бажанням державної влади". Натомість, продовжав академік Жулинський, сьогоднішня влада — це колишні партноменклятурники, тобто люди, які патріотів не люблять, не кличуть на державну службу, а самі за посаду, за тепле місце готові й постояти під синьо-жовтим прапором, покірно вислухати гимн, якого слова і так ще остаточно не узгоджені Верховною Радою... Надто повільно, ствердив Жулинський, формується національна культура, а з нею мовне середовище (як от політика, підприємництво, військо тощо). Це тривожний симптом, який свідчить про знесилення суспільства.

Серед усієї публіцистики, якої особливим об'єктом від років стала українська мова, зокрема в останньому часі як державна, особливу увагу звернула на себе під кінець минулого року на сторінках „Літературної України" стаття директора Інституту Української Мови Академії Наук О. Тараненка „Українська Мова як об'єкт політики". У ній віддзеркалено особливості (історичні, етнічні, регіональні, соціяльні і т. п.) і зрізнинкування, що є прикметні для українського мовного простору, як теж обґрунтоване ствердження, що українська мова під теперішню пору стала об'єктом політики.

Дотепер нема конкретної програми

Основою цієї політики на державно-мовному рівні мають стати законодавчі акти, президентські укази та постанови Уряду, спрямовані на утвердження української мови як державної. Конституція активізувала мовну ситуацію. При Президенті створено Раду з питань мовної політики. В результаті багатомісячної праці вона випрацювала проєкт нового мовного закону („Про розвиток і застосування мов в Україні") та розробила комплексну програму, що має поширити загальносуспільне функціонування української мови як державної. Цю програму, на жаль, не затвердив Уряд. Замість неї, уряд проголосив „комплексні заходи" щодо функціонування державної мови, української. Іншими словами, Уряд України відкинув чітко випрацьовану програму, над якою, не без труднощів, працювала 30-членна група фахівців і культурних діячів, а натомість пропонує тільки несконкретизовані „заходи". Така політика уряду „до оптимізму не веде", каже Тараненко. Це політика слів, а не діла, так що теперішній закон про мови і державна програма „розвитку української і інших мов" не будуть виконані, а Рада мовної політики не має впливу на рішення Уряду.

А тим часом проросійські сили, так на форумі Верховної Ради, як і поза нею, посилюють свої антиукраїнські акції і провокації. Конкретний приклад: від російськомовних народних депутатів Верховної Ради надійшов на розгляд „Проєкт про особливий порядок застосування російської мови на території України". Цей проєкт депутатів Харкова, Горлівки, Донецького, де обласна, регіональні чи міські ради користуються в всьому російською мовою як „другою офіційною", дарма що більшість адміністраційних територіяльних реґіонів етнічно українські. Безхребетність мовної політики Уряду, зокрема нестійкість Президента, що дозволяє собі нехтувати державною мовою, сприяє шовіністичним зазіханням російськомовних кіл.

Закінчує свою статтю директор Інституту Української Мови АН таким ствердженням: державна мова в Україні має бути не тільки одна, але єдина, цілісна і неподільна для усіх регіонів і верств населення.

PALLADA INTERNATIONAL INC.
98 Second Avenue, 2nd floor, New York, N.Y. 10003
Tel. & Fax (212) 387-8683

ІМІҐРАЦІЙНІ СПРАВИ

Український центр „Паллада"

Про леґальний і нелеґальний статус

Я приїхала з України три роки тому відвідати своїх родичів. Так сталося, що я тут затрималася і тепер успадкувала від них будинок та поважну суму грошей. Чи можу я подати прохання про одержання права постійного проживання в ЗСА на тій підставі, що я одержала спадщину і не потребую фінансового спонзора?

Одержати статус постійного жителя ЗСА чужинці не можуть лише на тій підставі, що вони одержали спадщину. Але закон дозволяє подавати прохання на одержання статусу тими особами, що мають можливість іміґрувати, як інвестори. Не має значення, яким шляхом ви отримали гроші (щоб тільки їхнє походження носило леґальний характер).

Для оформлення права постійного проживання на підставі одержання інвесторської візи (спочатку інвестор отримує тимчасову "зелену картку" на два роки) вам треба звернутися до кваліфікованого спеціяліста. Справа в тому, що не досить тільки мати гроші, а треба їх розумно вкласти в американське діюче підприємство (може бути і ваше власне) і ці гроші повинні працювати для американської економіки. Крім того, інвестор повинен дати працю кільком американцям, а не тільки членам своєї родини. Не треба думати, що варто зареєструвати фірму і покласти на її рахунок гроші — і статус забезпечено. Капіталовкладення у вигляді нерухомого майна чи цінних паперів не дають інвесторові підстав просити статус постійного мешканця ЗСА. Для зацікавлених читачів скажемо, що нещодавно введено доповнення про порядок одержання інвесторських віз і громадяни України тепер можуть використати цей шлях, маючи "лише" 200,000 дол. Наявність суми у пів мільйона технічно спрощує завдання, але не дає також права на автоматичне одержання статусу.

Я читав, що тепер проголошено амнестію для іміґрантів деяких країн, у тому числі і для тих, що приїхали з країн колишнього СССР. Прошу розповісти детальніше про те, які це нові можливості для леґалізації (якщо це так) і хто з них може скористати.

Якщо говорити про амнестію, то ми сказали б, що це у повному розумінні слова стосується лише нікараґуанців та кубинців. Згідно з прийнятим 1-го листопада 1997 року законом, вони можуть подавати папери на одержання статусу постійного мешкання, якщо прожили в караїні від грудня 1995 року. Деякі положення стосуються іміґрантів з Сальвадору та Ґватемалі. Але зупинимось на тих точках, що стосуються осіб, які приїхали з республік колишнього СССР та інших східньоевропейських країн колишнього совєтського бльоку.

Передусім, мусимо сказати, що мова йде не про всіх осіб, які знаходяться в ЗСА без дозволу СІН, а лише тих, які подавали раніше прохання про притулок і яким було відмовлено, або розгляд справ яких ще не закінчено. Мають можливість одержати "зелені картки" особи, які приїхали з республік колишнього СССР до 31-го грудня 1990 року і подали прохання про притулок не пізніше 31-го грудня 1991 року.

Важливим є те, що надано можливість одержати "зелені картки" і тим особам, яких раніше депортувала іміґраційна служба. Депортовано — у даному випадку означає те, що ці особи одержали наказ виїхати з Америки, але залишилися на території країни. Тепер такі особи можуть просити про скасування депортації. Це положення буде діяти лише продовж шістьох місяців, тому всім, кому було відмовлено у праві на притулок у ЗСА і хто приїхав у вищезазначений час, треба поспішити з оформленням відповідних документів.

Раніше після відмови у праві проживання у тих осіб, що подавали на притулок, здавалося б не лишалося жодного шансу на леґалізацію. Тепер він є. При цьому, якщо раніше при поданні прохання про скасування депортації СІН брала 110 дол., то для осіб, про яких ми говоримо, тепер це робиться безкоштовно.

Я приїхав до ЗСА на туристичну візу. Трапилося так, що через одну аґенцію я подав прохання про продовження часу перебування, але мене, просто кажучи, обдурили і нічого не було зроблено.

(Закінчення на стор. 3)

Борис Кожин,
віцеадмірал, депутат
Верховної Ради України

Військово-морські сили України

IV

Аналіза подій свідчить про те, що триває широкомаштабна стратегічна операція з метою поглибити вплив Російської Федерації в Україні. Для досягнення цієї мети Москва використовує всі дозволені і недозволені методи. Хочу підкреслити, що напружена атмосфера у Криму, Севастополі є результатом антиукраїнської діяльности купки осіб з-поза України. Більшість кримчан розуміє провокаційність цих дій і не надає їм ніякої підтримки.

Згідно з нормами міжнародного права і законами України, все майно, що перебуває на її теренах, належить нашій державі. Так, у прийнятій 16-го липня 1990 року „Декларації про державний суверенітет України" записано: „Земля, її надра, весь економічний і науково-технічний потенціял, що створений на території України, є власністю її народу, матеріяльною основою суверенітету республіки".

Постановою Верховної Ради України „Про військові формування на Україні" від 24-го серпня 1991 року всі військові формування, розташовані на теренах України, у тому числі й Чорноморська фльота, належать Україні. Зрозуміло, що мова йде і про кораблі, озброєння, майно та інфраструктуру фльоти.

Але, починаючи з 1991 року і до сьогоднішнього дня, Російська Федерація вивозить з України матеріяльні ресурси Чорноморської фльоти, які є власністю України. Об'єкти, що передаються Україні, вщент розграбовані і зруйновані, як це було у військових гарнізонах в Ізмаїлі, Одесі, Донузлаві, Балаклаві, Веселому, Міжгірному. Продовжують вивозити недоторканий запас військового майна, ракети, майно аварійно-рятувальної, хемічної, автотракторної, медичної служб із складів селища Чорноморське, з міст Євпаторія і Севастополь. Вивозиться за межі України те саме майно, що так необхідне Збройним Силам, зокрема ВМС України, і при цьому те майно Україна змушена купувати у тієї ж Росії за валюту, витрачати великі гроші із свого державного бюджету.

Хочу навести ще один приклад. Відповідно до законів України, право на отримання пільг в оплаті житла і комунальних послуг мають тільки громадяни України — військовослужбовці Збройних Сил України. Але до пунктів базування Чорноморської фльоти подано близько 30,000 довідок, в яких говориться: „У відповідності до Указу президента Російської Федерації військовослужбовці користуються пільгами..." і так далі. Довідки ці скріплені печатками розформованих військових формацій, які не існують, а пільги оплачує Україна. Це нонсенс!

Таким чином, Україна зазнає величезних шкод. На даний час вже вивезено майна на суму 20 блн. дол. До державного і місцевих бюджетів не надходять мільйони гривень за використання інфраструктури, яка належить Україні, та за оплату житла.

Тільки чітке визначення статусу Чорноморської фльоти та її військовослужбовців дасть можливість вирішити існуючі проблеми, які вже декілька років ярмом висять на шиї України, незалежно від підписаних угод.

А тепер кілька слів щодо внутрішньої загрози.

Як свідчить аналіза численних етнічних конфліктів XX ст., їх природа полягає, переважно, у тому, що певна національна меншина має етнодержаву, у якій цей етнос становить правдиву більшість. І тоді може виникнути ситуація, коли ці люди побажають „жити у своїй державі", а в етнодержави може виникнути спокуса використати „етнічну зброю" проти інших держав.

Клясичних прикладів досить багато. А що ми маємо у своїй державі, в Україні?

Ставлення до російської мови у центральних, східніх, північносхідних областях та Кримському регіоні можна назвати взірцевим. Тут діють російськомовні школи, вузи, преса, російськомовні представники є у парляменті держави. Власне кажучи, людей, які розмовляють українською мовою у власній державі, у цих районах вважають людьми другого сорту. У цих регіонах, у місті і на селі, людина може жити, не знаючи жодного українського слова.

Вивчення поведінки етнічних меншин, зокрема російськомовного населення, може бути дуже корисним для відповіді на питання, як розв'язувати проблему мирного співіснування цих груп населення у нашій державі, що робити на теперішньому етапі, щоб російськомовне населення не було так званою „п'ятою колоною" для України, тобто не використовувалося повними силами Росії для сприяння російській територіяльній експансії в Україні.

Всім відомо, що „п'ятою колоною" в Україні є також і комуністи, які ведуть боротьбу проти незалежности України. Представники цієї „п'ятої колони" заперечують факт національного гніту у дереволюційній Росії, в СССР, не визнають провини тодішніх режимів у геноциді народів, переслідуванні на національному ґрунті. Відсутність каяття з боку цих людей впливає на моральний клімат, на ставлення до них населення. Представники цієї „п'ятої колони" оголошують себе пригнобленими та переслідуваними тільки тому, що перестали бути панівною нацією в Україні.

Закінчення буде

Виховна діяльність школи козацького мистецтва

В грудні 1996 року була поміщена стаття у „Свободі" про українське козацтво, осідком якого є острів Хортиця, Запоріжжя, де вже 4-ий рік існує і працює Школа запорозького козацького бойового мистецтва „Спас". На фінансову підтримку школи „Спас" зложили по 100 дол. Юрій Лютенко, С. Бавнд Брук, Н. Дж., і Теодор Бабюк, Рочестер, Н. Й., по 50 дол. Лев Кобринський, Канада, і Дамян Ґеча, Н. Плейнфілд, Н. Дж., по 25 дол. інж. Михайло Яворський, Твин Пікс, Каліф., Зенон Питляр, Маямі, Фла., по 20 дол. Петро Лешчишин, Рочестер, Н. Й., Василь Хакуш, Піскатавей, Н. Дж., Надя Мигайчук, Парма, Огайо, 590 дол. Комітет Допомоги Україні, Відділ центрального Ню Джерзі.

Зібрану суму 1,000 дол. проф. Роман Воронка, заступник голови ККДУ — ЗСА, в серпні 1997 року особисто передав Олександрові Черненкові, Отаманові Наддніпрянського Куреня Запорозького Козацтва, він також є адміністратором школи „Спас", а технічним керівником є Олександер Притула. На сьогодні „Спас" в Україні охопив вісім областей: Тернопільщину, Івано-Франківщину, Київщину, Причорномор'я, Азовське узбережжа, Донеччину, Кіровоградщину, Полтавщину. Завдяки проведенню дворічних семінарів у Запоріжжі, відшукують та готують тренерів-наставників для філій по областях; на Запоріжжі сьогодні майже 3,000 дітей поспішно відвідують секції школи „Спас". Ці школи брали участь у першому національному фестивалі бойових мистецтв „Козацька Слава" в Києві у 1996 році, а від 1-4 серпня 1997 року в Палаці спорту, у залі „Юність", за допомогою Міської ради Запоріжжя був проведений перший Всеукраїнський фестиваль козацького бойового мистецтва, де голова Міської Ради Олександер Головка відкривав фестиваль.

Годиться підкреслити, що управа міста схвально ставиться до діяльности школи „Спас" і допомагає у всьому: приміщенням на виступи і приладдями. Завдяки нашій допомозі Організаційний Комітет зорганізував приїзд 250 представників-учасників з восьми областей України на цей фестиваль. На жаль, Обласна рада є в руках колишніх комуністів, яка затримала реєстраційну аплікацію вже більше як рік часу. Якщо б школа була зареєстрована як державна, то є можливість одержати фінансову допомогу і також приміщення великих заль для виступів по областях України.

Адже саме Запорозьке Козацтво відродило українську державу, згуртувало народ та захистило його гідність, а своїм нащадкам залишило особливу спадщину: народні традиції, культурні надбання, а головне — виховання людини сильної духом, готової в потрібний час стати на захист держави і свого народу. Хлопці-вихованці від 7 до 18 років тих шкіл крім фізичного гарту вивчають історію свого народу, Козаччини. Зараз управа школи „Спас" працює над підготовою посібників для шкіл; існує велика потреба у спортивному інвентарі, приладді для силових вправ. Списи, шаблі і козацький одяг самі вихованці виготовляють, вправи проводять у козацьких одностроях, у вишиваних сорочках і шараварах.

Щоб наочно хлопці бачили свої помилки і на перегляд одиноких чи групових поєдинків, потреба відеокамери та відеоманітофони, лазерного кольорового прінтера для поширювання інформацій про школу, реклямових афіш і підготову посібників, а це все пов'язане з великими коштами, яких управа не має і була б дуже вдячна, якщо б діяспора прийшла з допомогою. Ті вихованці — це наші майбутні студенти вищих наукових установ, генерали української армії, депутати Верховної Ради, члени Уряду України, це захисники української держави, їм в першу чергу треба допомогти, бо шлях до української України нелегкий. Гадаємо що нашим молодечим організаціям Пласт, СУМ, ОДУМ в Америці і Канаді було б дуже побажаним побачити це відродження козацьких бойових мистецтв та наочно доторкнутись славної козацької минувшини.

Охочі члени цих організацій могли б поїхати в літній час на семінари, які відбуваються на Запорізькій Хортиці, щоб вивчити це мистецтво і показати своїм членам, а навіть могли б творити філії школи „Спас" в діяспорі. Друга можливість, якщоб наші молодечі організації запросили кілька (5-7) тренерів-„спасівців" на літні табори, щоб вони провели підготовчі семінари з показовими виступами, де наочно показали б своє вміння та хист бойового козацького мистецтва.

Бажаючим допомогти школі „Спас" подаємо число конта #6999 Orthodox Ukrainian Federal Credit Union (Shkola Spas), P. O. Box 375, So. Bound Brook, N.J. 08880, IRS #10-22-3108169. Для безпосередньої кореспонденції зі школою „Спас" — адреса: Україна 330096, м. Запоріжжя, вул. Бородинська 7/37, п/с 7822, Черненко Олександер Миколайович, і для більшої інформації звертайтесь на адресу: Committee for Aid to Ukraine-Central New Jersey Branch (c/o Damian Gecha) 585 Ayres Ave., No. Plainfield, N.J. 07063. Tel. (908) 755-8156.

Дамян Ґеча

Потрібна негайна допомога, інакше хлопець загине

Допомога дітям-жертвам Чорнобиля — це як ліки на незагоєну рану. Їх все не вистачає, а серце крається, дивлячись на страждання невинних жертв жахливої катастрофи. Роки минають, Чорнобиль забувається. Його волівють вже не згадувати, особливо ті, кого цей жах оминув, не заторкнувши ані їх, ані їхніх близьких. Якщо на очі попадуться світлини — викривлені ноги, руки, обличчя — тільки зітхнуть і скорше відвернуться: аж бридко дивитися. Може, витягнуть доляра-два з кишені, щоб той, хто збирає пожертви, відчепився. І при цьому подумають: „Невдячна це робота — отак ходити жебрати в людей гроші. Я б за це ніколи не взявся. Навіщо? Все одно всім не допоможеш. І хто мені ґарантує, що мої гроші не пропадуть даром?"

Сергій з матір'ю

Чи це правдива картина? Чи ви таке бачили й чули? Знаю, що так, і вірю, що до вас, дорогий читачу, це не відноситься, що ви справді чутлива й жертвенна особа, бо цей лист звернений саме до вас: допоможіть! Потрібна негайна допомога 17-річному хлопцеві, Сергієві Юрченкові, знимку якого ви тут бачите. Його мусять якнайскорше оперувати, але він має гемофілію і без спеціяльних ліків помре від розлиття крови під час операції. Такі ліки існують, їх назва: „Фактор 8". Частину їх вже привіз на Кубу, до табору дітей-жертв Чорнобиля, де перебуває Сергій з матір'ю, д-р Євген Розлицький, добродій з Канади (яке гарне і влучне в нас це слово: добро-дій). Д-р Рослицький вже не перший раз їде на Кубу, везучи дітям ліки, книжки, подарунки. Їздить на свій кошт, збирає пожертви, де може. В цьому останньому випадку йому пощастило дістати медикаменти вартістю в 30,000 дол. Це був подарунок фірми Баєр, в якій працює Рена Батістелла, знайома д-ра Рослицького.

Перше здавалося, що життя хлопця врятоване, але зайшли якісь ускладнення і лікарі ствердили, що ліків не вистачить, потрібно більше, ще на суму яких 10,000 дол. Що робити? Інша людина на місці д-ра Рослицького впала б у розпуку: де і як зібрати такі гроші? І за такий короткий час? Але людина живе надією, і надія — на вас, дорогі читачі, людей із серцем. Допоможіть врятувати хлопця!

Навесні 1996 року, коли д-р Рослицький отримав такий королівський дарунок від фірми Баєр, про це написали в канадській газеті „Лондон Фрі Пресс". На другий день до хати, де живе д-р Рослицький, наїхав цілий загін репортерів з кінокамерами — представники компанії Сі-Бі-Сі. Фотографували його вдома, возили по місті і знов фотографували. Потім поїхали всі на Кубу, фільмували дітей, робили інтерв'ю, особливо розпитували талановитого хлопчика Максима, сина вчительки української: внаслідок чорнобильської радіяції він захворів на рака. Це мав бути цілогодинний фільм, що його збиралися показати в канадській телевізії. Все було вже готове, коли раптом з Куби вістка: Максимко помер... Це змінило всі пляни Сі-Бі-Сі: репортерів послали в Україну фільмувати похорон хлопчика в Києві. Поїхали репортери й до Чорнобиля. І от замість фільму про кубинський дитячий табір, телеглядачі побачили фільм про Чорнобиль і його жертву. Це звичайно, також дуже потрібне, але ніхто не довідався про хворих дітей на Кубі і про потребу їм допомогти. В Україні про табір Тарара глядачі довідалися з телевізійних програм України „Автограф" (канал 7) та „Розмови з Ольгою" (Ай-Сі-ТВ) завдяки інтерв'ю з д-ром Рослицьким, ці програми було показано кожну двічі у серпні і вересні минулого року. Про потребу допомогти хворим дітям д-р Рослицький розповідав нераз і безпосередньо в Америці й Канаді перед українськими громадами, але тут потрібно ширшого розголосу. Шляхом опублікування відомостей про Тарару — ось як цей лист до вас, дорогі читачі. Відгукніться, присилайте щедрі пожертви на адресу: Ukrainian Canadian Congress LB, c/o Dr. Roslycky, 195 Tarbart Terr., London, Ontario, Canada N6H 3B3; tel.: (519) 473-1818.

Просимо: не зволікайте з вашою допомогою — час наглить, чекати не можна. Дякуємо вам чистосердечно.

Ася Гумецька

Ялинка Свят-Вечір у Вотервліті

Заходом 99-го Відділу Союзу Українок Америки і місцевого Відділу УККА влаштовано 11-го січня ц. р. традиційну Ялинку Свят-Вечір.

Це вже 29-ий раз ці дві організації спільно влаштовують цю надзвичайно корисну імпрезу для продовжування традиції та передавання її нашому молодому поколінню. І справді ця шляхетна ідея мала позитивний вплив на нашу громаду.

Членки 99-го Відділу СУА приготовляють кілька днів всі традиційні страви і програму та запрошують членів нашої громади до участи. Голова 99-го Відділу СУА Люба Кушнір привітала всіх присутніх та побажала смачної вечері. Опісля попросила Михайла Бережанського, голову місцевого Відділу УККА, на ведучого програмою. М. Бережанський, перебираючи провід, подякував і, додавши до свого вступного слова кілька дотепних анекдотів, що розвесило гостей, почав програму.

Насамперед, попросив о. Михайла Мищука, пароха церкви св. Миколая у Вотервліті, щоб провів молитву і поблагословив просфору. Отець парох Михайло почав свою молитву колядою „Бог Предвічний" і поблагословив просфору, яку молоді союзянки роздали присутнім.

Почалась розвагова програма. Хор церкви св. Миколая під орудою Ярослава Кушніра помистецьки виконав чотири коляди: „З нами Бог" — народне, „Ой, видить Бог" — Стеценка, „Нова радість стала" — Біликівського, „Добрий вечір тобі" — Н. Н. Далі два вірші відчитав Я. Кушнір: „Як засяють зірки" Богдана Лепкого і „Коляда" Люби Дмитришин-Часто. Після цієї короткої програми союзянки подали смачно приготовану традиційну Святу Вечерю. Під час кави і солодкого всі присутні колядували. Опісля ведучий вечором представив присутнім головний стіл, за яким сиділи о. Михайло Мищук з дружиною Олею, о. Іван Мазурик парох української католицької церкви в Гадсоні. Обидва ці молоді священики новоприбулі з України. За головним столом ще сиділи Василь Карабін — голова Українського Клюбу, Люба Кушнір — голова 99-го Відділу СУА і Ярослав Кушнір. Як рівнож на нашу Святу Вечерю загостили гості з України, котрі приїхали на практичну інтенсивну науку до Ренселір Політехнік Інституту. М. Бережанський привітав їх і попросив, щоб вони представилися присутнім гостям. Їх було шість молодих чоловіків надзвичайно високо кваліфікованих професіоналістів. Один з них, Юрій, в імені своїх колег подякував за щирі привіти і за гостину, яка дала їм нагоду відсвяткувати цього року Різдво, бо вони виїхали з України перед самими святами і не мали нагоди відсвяткувати зі своїми родинами.

М. Бережанський щиро подякував союзянкам за смачну вечерю і труд. Присутні відспівали їм Многоліттствіє. Опісля попросив о. Івана Мазурика, щоб закінчив трапезу молитвою.

Гості ще довго сиділи і в товариській атмосфері приємно провели час. Належиться велике признання нашим союзянкам за тяжку мозольну працю, любов до наших традицій, які вони так жертвенно продовжують і стараються передати нашому молодому поколінню.

Дозя Кушнір

Опубліковано нові матеріяли про Полтаву 1709 року

„Itinerarium" (1708-1709), тобто подорожний щоденник Данієла Крмана, є вершинним твором словацького літературного барокка. Був написаний латиною, яка тоді була інтеґральною мовою Західньої Европи. Його автор був суперінтендентом, тобто євангелицьким єпископом, і як такий був післаний мадярсько-словацькими протестантами до шведського короля Карла XII, що теж був євангеликом, за допомогою для Пряшівського євангелицького ліцею.

Свою подорож розпочав Крман зі своїм краянином Самуїлом Погорським. З Пряшева рушили вони через Польщу, Прусію, Литву, Білорусь, Україну й Молдову, з якої вже повернулися до своєї „солодкої батьківщини", як Крман називав Мадярщину. Ціль подорожі досягли вони аж у Могилеві, де познайомились з Карлом XII, який їм дав 20,000 талярів на згаданий ліцей і дальшу тисячу на поворот додому. Разом із шведами, які тоді воювали з Петром I, рушили вони в Україну, де в селі Гірки, біля Стародуба, чекав на них гетьман Мазепа, який фасцинував їх виглядом „козацького генія".

Найважливішою подією, описаною в щоденнику, була Полтавська битва 1709 року, в якій Петро I переміг Карла XII і його союзника Мазепу. Свідком цієї битви був Крман і тому його „Itinerarium" вважається однією з найстарших пам'яток полтавської трагедії, після якої Україна стала майже на три століття колонією Росії. Не дивлячись на певні протиріччя і конфесійну засліпленість Крмана, який неприхильно ставився до православних „схизматиків", в його щоденнику оживає Україна XVII–XVIII століть, її славна Запорізька Січ, звана в західніх реляціях першою демократичною республікою на слов'янському сході, життя, звичаї й обичаї її жителів.

Про неї сказано в щоденнику найбільше. Вислід Полтавської битви, як можна зрозуміти з мемуарів Крмана, вирішила калмицька кіннота, що у вирішальну хвилину прийшла на допомогу „москалям" (так Крман звав росіян). Суть українсько-російського конфлікту він в основному зрозумів і підкріпив нарадою 30 козацьких старшин, з якими Мазепа радився про союз з Карлом XII. Росія ганебно порушувала договір, щораз звужуючи козацькі права і вольності. Саме це й було причиною розриву з Москвою, що його подав Крман досить історично вірно. З портретів Карла XII, Петра I і Мазепи, найвиразніше вийшов цей останній, хоч найбільшу шану віддав словак із зрозумілих причин Карлові XII.

Твір „Itinerarium" переклали (зі словацького перекладу, що вийшов лиш 1969 року) на українську мову Ольга й Григорій Булахи. Звірив з латинським оригіналом, додав статтю („Itinerarium" і Україна в ньому"), працю Т. Мацькова „Полтавська битва 1709 р.", словацьке, англійське, французьке та еспанське резюме М. Неврлий. Твір появиться українською мовою в 1998 році в Києві.

М. Н.

Про леґальний...

(Закінчення зі стор. 2)

Мені казали — чекай і щераз чекай і от тепер я опинився з вигашеним дозволом перебування та ще й втратив картку I-94. Що мені тепер робити? Чи зможу я знову приїхати до ЗСА на свою візу, що дозволяє приїжджати до Америки на протязі трьох років?

Особи, які перестояли дозволений СІН термін перебування в ЗСА , втрачають свою візу. Це означає, що, при спробі повторного в'їзду до Америки СІН може зліквідувати вашу трирічну візу і як порушника відправлять в Україну найближчим літаком. Такі речі трапляються у випадках, коли порушення не може бути пояснено, або коли ці пояснення не були досить переконливими з точки зору урядовця СІН, який оформляє чужинцям на летовищі право перебування на території ЗСА. У вашому випадку трапилося найгірше, бо ви не маєте жодних документів, які свідчили б про те, що ви заплатили до СІН 75 дол. і ваша справа була прийнята до розгляду. При наявності таких документів чужинець може покинути ЗСА продовж терміну розглядання справи, не втрачаючи права на повторний приїзд. При повторному в'їзді або під час одержання в консуляті нової візи ці документи (або фотокопії) повинні бути з вами.

В імігураційних питаннях просимо звертатися на адресу: Pallada International, Inc., 98 Second Ave., 2nd Floor, New York, NY 10003; tel.: (212) 387-8683.

Вічна Пам'ять Померлих Добродіям ФКУ!
ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Помолімось за наших друзів

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Добродіїв Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію у вівторок, 10-го березня 1998 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці, в Озон Парку, Н.Й., за блаженнішої пам'яті:

адв. прав Ореста В. Бедрія, мол.
Василя Безхлібника
Павла Вітрика
проф. Пилипа Гайду
Надію Грицишин
Романа Домбчевського
д-ра Семена Дорощака
Миколу Кавку
о. Ярослава і Любов Княгиницьких
Любомиру Коцур
д-ра Ярослава Лагошняка
Богдана Петріну
Богдана Забка Потаповича
Богдана Робака
д-ра Теодозія Сендзіка
проф. д-р Зеновію Сохор-Перрі
Олега Федака
д-ра Рудольфа Фішера
Марію Ходновську

Всіх Вп. Жертводавців ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

П О Д Я К А

28-го січня 1998 р. відійшов від нас наш дорогий БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

МИХАЙЛО ЄЙНА

Складаємо сердечну подяку родині, приятелям та знайомим в ЗСА, Канаді й Україні за вислови співчуття, слова розради, молитви та участь у похоронних відправах.

Дякуємо парохові церкви Богоявлення о. Василеві Годенчуку і Осипові Джусові за похоронні відправи та хорові Сурма і його дириґентові Володимиру Джурину за відспівання Панахиди.

Дякуємо за квіти: Управі Українського Дому, родині Харамбурів, Ґерри Ґерріс, Ґрег Скальному, Юлії і Петрові Климовським, Мері Єйні, Джейсон Лівінґстон.

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

Оля і Роман Костюк, Тарас Кахникевич, Володимир і Мирося Приймак, Анастазія Смеричинська, Стефанія Біжок, Анна і Адам Кисіль, Марія Лозинська, Т-во „Самопоміч", Катерина Кузиляк, Марійка і Петро Лещишин, Ніза і Василь Мандзій, родина Гошовських, Аня і Роман Буцерка.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ:

50 дол. Іван і Наталка Олексин, 25 дол. — Оля і Ярослав Городецькі, Володимир і Анна Мотикі, 20 дол. — Іванна Мартинець, Ірина Шміґель, Іван і Марія Крамарчук, Ростислав і Тетяна Шутер, 10 дол. — Люба Домбчевська, Мирон і Ірена Руснак, Василь і Ірена Семанюк, Олена Довгалюк.

НА ФОНД ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ:

200 дол. Микола і Анна Єйна, 100 дол. — Орест Єйна з родиною, Богдан Єйна, Маруся Єйна-Пікенс з родиною, Т-ва „Самопоміч", 70 дол. кан. Ярослав і Анна Гнатків, 50 дол. — Ріта і Василь Лесіцкий, Зірка і Василь Єйна, Андрій і Ляриса Харамбура, Наталка і Михайло Слободинський, Любомир і Анна Ґалуга, родина Гошовських, Анна і Стефан Окрепкий, 30 дол. — Олена Харамбура, Гендрика і Йосиф Рожанський, Зеня і Теодор Шевчук, 25 дол. — Богдан Чолач з родиною, Наталка Харамбура, Роман і Надя Трач, Зеня і Ярослав Кужіль, Михайло і Катруся Лялька, Володимир Кульба, Марія Кульба, Василь і Оля Хміляр, 20 дол. — Катерина Кузиляк, Скот і Роксоляна Дейлі, Ірена і Стефан Ольшанський, Валтер і Мері Сверида, Ярослав Матковський, Андрій Яріш, Андрій Притискач, Мирослав Тицький, Володимир Яніцкий, Таня Харамбура, Марко Харамбура, Ярослава М. Борачок, 15 дол. — Богдан і Лідія Хомяк, Софія Шевчук, Мері Віккійо, Сем і Дженевів Маркіз, 10 дол. — Франк Палумбо, Любомир Білик, Соня і Микола Литвинець, Іван Шурин, Нуся і Адам Кисіль, Марійка і Петро Лещишин.

МИКОЛА і АННА ЄЙНА з родиною

ЗАТРИМАНІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ у Лас Вегас, Нев., два чоловіки, котрих запідозрено у посіданні небезпечної хемічної речовини „антракс", були випravдані у понеділок, 23-го лютого, тільки одного з них ще оскаржено у переступленні правил його пробації. Державні прокуратори відтягнули свої звинувачення кримінальних злочинців від затриманих Вілліяма Левітта, мол., і Леррі Вейн Герріса. Під час судової сесії суддя Федерального окружного суду Роджер Гант підписав документи виправдання для обидвох і В. Левітт, котрий не має за собою будь-якого кримінального рекорду, став вільним чоловіком. Одначе Л.В. Герріс залишився у в'язниці через нове оскарження, переступлення правил його існуючої пробації.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Алєксандер Кваснєвський підписав договір з Ватиканом, який визначує правила взаємостосунків між Польщею та Римо-Католицькою Церквою, котрої членами є понад 90 відсотків громадян країни. А. Кваснєвський підписав цей документ, що його схвалив новий парламент Польщі, в якому переважають центрально-праві політичні угрупування. Зробив президент Польщі цей крок, не зважаючи на сильні голоси невдоволення його партійних союзників з колишньої комуністичної партії.

З кінцем Другої світової війни Карпатську Україну зайняла совєтська армія. В краї, який незадовго перед тим мадярсько-фашистські окупанти залляли кров'ю, запанували комуністичні безпорядки. Особливо жорстоко совєтська рука стискала села і міста, знані своєю високою українською національною свідомістю та активною діяльністю патріотичних громадсько-політичних і громадсько-культурних та освітніх організацій. Серед таких національно свідомих закарпатоукраїнських міст був Перечин.

Перечинці будують церкву

Переважна більшість його населення належали до Греко-Католицької Церкви і мали свій, збудований власними силами, храм.

Як і всі інші церкви нашої конфесії, совєти насильно відібрали від віруючих храм і передали Московській Православній Церкві, діяльність якої, як добре відомо, цілком збігалася з діяльністю безбожного большевизму. Відповідно до цього вандалізму, наших людей всіляко заохочували до переходу під „духову" опіку бездухової Москви — одних підкуповували, інших застрашували, й таким чином внутрішньо розбили громаду.

І дотепер наша давня церква все ще належить підпорядкованим Москві православним, а греко-католиків навіть не підпускають до її дверей. В дощ і вітер, сніг та мороз вони правлять Служби Божі надворі, під голим небом.

Однак дух українства, дух вірності своїй Церкві в Перечині не вмер, люди, не зважаючи на утиски, залишилися здатними не лише на опір, але й на об'єднані конструктивні зусилля. Так народилося рішення збудувати в Перечині греко-католицьку церкву. У своїй державі люди не хочуть більше залежати ні від Москви, ні від місцевих москвофілів та всяких інших розбивників нашої національної єдности.

В цьому рішенні перечинців підтримали керівники Мукачівської грекокатолицької єпархії. Єпископ-ординарій Іван Семедій дав офіційний дозвіл на збір пожертв, а Єпископ-синкел Іван Маргітич у своєму листі поблагословив мене на організування фінансової допомоги для перечинців тут, у діяспорі.

Цю важливу і шляхетну справу я, з Божою поміччю, поєднала зі вшануванням пам'яті мого покійного чоловіка, д-ра Юліяна Химинця. Доходом, нехай і невеличким, з продажу його останньої, виданої в Україні вже після смерти св. пам'яті д-ра Химинця, книжки „Тернистий шлях до України" вдалося якоюсь мірою доповнити загальну збірку на побудову церкви в Перечині, до якої також прилучилося досить багато українських родин і різних культурно-громадських установ у ЗСА.

Загальна сума збірки на сьогоднішній день становить 3,521 дол. Список жертводавців буде передано церковний громаді для поіменного вшанування.

Від імені греко-католиків закарпатського міста Перечина закликаю всіх людей доброї волі, що співчувають українській справі на Закарпатті, надсилати свої пожертви на побудову церкви на адресу: Maria Chiminec, 3892 Suburban Lane, North Port,FL, 34287, тел. (813) 426-2324

Марія Химинець

МИНУЛОГО ТИЖНЯ НА ЗІЗНАННЯ перед федеральною лавою присяжних був покликаний Кенетом Старром, спеціяльним прокуратором, Брус Ліндзі, найближчий приятель і дорадник президента Билла Клінтона, котрий відмовився відповідати на цілий ряд питань у справі афери Президента і Моніки Левінскої, охороняючись правом довір'я між Президентом і його головними дорадниками. Коли ж К. Старр покликав до зізнання перед федеральною лавою присяжних Сидні Блюментала, іншого з президентських важливих дорадників, то, як виявляється, це вже було забагато.

Концерт...

(Закінчення зі стор. 1)

ністів-початківців). Адже відомо, що далеко не всі автори у творах для початківців дотримуються правил гармонії.

Символічно, що у концерті братимуть участь студенти УМІА — Мелянія і Лідія Долл (кляса проф. Дарії Каранович). Адже Інститут, заснований Р. Савицьким при співпраці інших викладачів, продовжує велику традицію виховання нових поколінь музикантів на кращих традиціях української музики. Молоді піяністки виконають твори Р. Савицького „Їхав стрілець на війноньку" та „Їхав козак за Дунай" (на мелодії М. Гайворонського та С. Климовського).

Концерт в пам'ять Р. Савицького відбудеться у неділю, 8-го березня, в Українському Інституті Америки, 2 схід 79-та вул. при П'ятій авеню в Ню Йорку. Початок о год. 4-ій після полудня. Імпрезу прикрасить тематична виставка, влаштована режисером театру і кіна Олександром Захаровим (Київ-Москва).

Відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

ни проблеми", в ході якої порушено тему стану довкілля, у якому живе людина і яке може змінити навіть її генетичний код.

Участь у асамблеї взяли представники всіх християнських віросповідань, науковці, діячі культури, політики і представники влади.